
Spis treści

Od autorów	13
------------------	----

Rozdział 1 Polska w średniowieczu

1.1. Państwo	15
1.2. Ludność	19
1.2.1. Zaludnienie	19
1.2.2. Osadnictwo na prawie niemieckim	20
1.3. Rolnictwo	23
1.4. Rzemiosło. Górnictwo i hutnictwo	26
1.4.1. Rzemiosło	26
1.4.2. Górnictwo i hutnictwo	29
1.5. Pieniądz. Kredyt. Handel	31
1.5.1. Pieniądz	31
1.5.2. Kredyt	32
1.5.3. Handel	33

Rozdział 2 Gospodarka i społeczeństwo Rzeczypospolitej w okresie rozkwitu (XVI i pierwsza połowa XVII w.)

2.1. Państwo	37
2.1.1. Terytorium	37
2.1.2. Ustrój	38
2.2. Ludność	41
2.3. Rolnictwo	43
2.3.1. Gospodarstwo dworskie i chłopskie	43
2.3.2. Produkcja rolna	46
2.3.3. Dualizm agrarny	47
2.4. Przemysł i rzemiosło	48

2.4.1. Górnictwo i hutnictwo	48
2.4.2. Rzemiosło cechowe	50
2.4.3. Miejski przemysł pozacechowy i przemysł dworski	51
2.5. Handel i kredyt. Komunikacja	53
2.5.1. Handel wewnętrzny	53
2.5.2. Handel zagraniczny	54
2.5.3. Kredyt	56
2.5.4. Komunikacja	57
2.6. Skarb. Pieniądz	59
2.6.1. Skarb	59
2.6.2. Pieniądz	61

Rozdział 3

Rzeczpospolita na drodze do upadku (od połowy XVII w. do 1795 r.)

3.1. Państwo	63
3.1.1. Wojny w drugiej połowie XVII w.	63
3.1.2. Czasy saskie i wojna północna	64
3.1.3. Czasy stanisławowskie i pierwszy rozbiór Polski	66
3.1.4. Sejm Czteroletni. Drugi i trzeci rozbiór Polski	68
3.2. Społeczeństwo	71
3.2.1. Zaludnienie	71
3.2.2. Struktura społeczna	72
3.3. Rolnictwo	75
3.3.1. Wieś i folwark	75
3.3.2. Produkcja rolna	77
3.4. Przemysł i rzemiosło	78
3.4.1. Rzemiosło	78
3.4.2. Manufaktury	80
3.5. Handel i kredyt. Komunikacja	84
3.5.1. Handel wewnętrzny	84
3.5.2. Handel zagraniczny	86
3.5.3. Kredyt	90
3.5.4. Komunikacja	91
3.6. Skarb. Pieniądz	93
3.6.1. Skarb	93
3.6.2. Pieniądz	96

Rozdział 4

Ziemie polskie pod zaborem w końcu XVIII i na początku XIX w. Księstwo Warszawskie

4.1. Zabór austriacki	99
4.2. Zabór pruski	101
4.3. Zabór rosyjski	103
4.4. Księstwo Warszawskie (1807–1813)	105
4.4.1. Państwo	105

4.4.2. Społeczeństwo	107
4.4.3. Gospodarka	108
4.5. Księstwo Warszawskie pod okupacją rosyjską. Kongres wiedeński	109

Rozdział 5

Ziemie polskie od kongresu wiedeńskiego do zakończenia reform agrarnych (1815–1864)

5.1. Królestwo Polskie	112
5.1.1. Państwo w okresie autonomii (1815–1831)	112
5.1.2. W dobie paskiewiczowskiej (1832–1856)	114
5.1.3. „Odwilż sewastopolska” (1856–1860)	115
5.1.4. Powstanie styczniowe	116
5.2. Społeczeństwo Królestwa Polskiego	117
5.3. Gospodarka Królestwa Polskiego	120
5.3.1. Polityka gospodarcza Łubeckiego. Protekcjonizm	120
5.3.2. Rolnictwo	122
5.3.3. Przemysł	125
5.3.4. Handel	128
5.3.5. Komunikacja	130
5.3.6. Pieniądz i kredyt	132
5.4. Ziemie zaboru rosyjskiego – zachodnie gubernie cesarstwa	135
5.5. Ziemie polskie pod panowaniem pruskim	136
5.5.1. Terytorium i ludność	136
5.5.2. Gospodarka	139
5.6. Galicja	142
5.6.1. Terytorium i ludność	142
5.6.2. Gospodarka	143
5.7. Rzeczpospolita Krakowska	146

Rozdział 6

Kapitalizm na ziemiach polskich

6.1. Sytuacja polityczna w trzech zaborach	149
6.1.1. Zabór rosyjski	149
6.1.2. Zabór pruski	152
6.1.3. Zabór austriacki	154
6.2. Społeczeństwo	156
6.2.1. Liczba ludności i ruch naturalny	156
6.2.2. Struktura zawodowa i społeczna	158
6.2.3. Warunki życia ludności	161
6.2.4. Skład etniczny i kwestie narodowe	164
6.3. Rolnictwo	167
6.3.1. Użytkowanie ziemi i struktura agrarna	167
6.3.2. Koniunktura agrarna i polityka rolna	169
6.3.3. Produkcja rolna	172
6.4. Przemysł	174
6.4.1. Rewolucja przemysłowa	174

6.4.2. Liberalizm gospodarczy	179
6.4.3. Przemysł Królestwa Polskiego	181
6.4.4. Przemysł na ziemiach polskich w granicach Cesarstwa Rosyjskiego ...	188
6.4.5. Przemysł w zaborze pruskim	189
6.4.6. Przemysł w Galicji	190
6.4.7. Górnictwo i hutnictwo na Górnym Śląsku	191
6.5. Komunikacja	192
6.5.1. Koleje żelazne	192
6.5.2. Sieć drogowa	198
6.5.3. Żegluga	199
6.5.4. Łączność	199
6.6. Handel	200
6.6.1. Handel wewnętrzny	200
6.6.2. Handel zagraniczny	203
6.7. Pieniądz. Kredyt	206
6.7.1. Pieniądz	206
6.7.2. Kredyt	208
6.8. Poziom gospodarczy ziem polskich w przededniu I wojny światowej	214

Rozdział 7

I wojna światowa 1914–1918

7.1. Zmiany układu sił politycznych i gospodarczych w świecie na przełomie XIX i XX w.	217
7.2. Przebieg wydarzeń politycznych i militarnych w czasie wojny	220
7.3. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	222
7.4. Sytuacja gospodarcza na ziemiach polskich w czasie wojny	225

Rozdział 8

Rzeczpospolita w latach 1918–1939

8.1. Państwo	228
8.1.1. Walka o granice	228
8.1.2. Terytorium	234
8.1.3. Ustrój polityczny	238
8.1.4. Wojsko	246
8.2. Społeczeństwo	248
8.2.1. Liczba ludności i ruch naturalny	248
8.2.2. Struktura narodowościowa i wyznaniowa	250
8.2.3. Struktura społeczno-zawodowa	252
8.2.4. Warunki życia ludności	253
8.3. Koniunktura i polityka gospodarcza	260
8.3.1. Przebieg koniunktury	260
8.3.2. Polityka gospodarcza	263
8.4. Rolnictwo	273
8.4.1. Struktura własności i reforma rolna	273
8.4.2. Produkcja rolna	277
8.4.3. Położenie rolnictwa i polityka rolna rządu	279

8.5. Przemysł	282
8.5.1. Bilans otwarcia	282
8.5.2. Struktura gałęziowa przemysłu	285
8.5.3. Ważniejsze gałęzie przemysłu	288
8.5.4. Rozmieszczenie przemysłu	305
8.5.5. Przemysł państwowy i kapitał obcy	308
8.6. Komunikacja	312
8.6.1. Koleje	312
8.6.2. Transport drogowy	313
8.6.3. Żegluga morska i śródlądowa	314
8.6.4. Komunikacja lotnicza	315
8.7. Handel wewnętrzny i zagraniczny	315
8.7.1. Handel wewnętrzny	315
8.7.2. Handel zagraniczny	318
8.8. Banki emisyjne i polityka pieniężna. Kredyt. Ubezpieczenia	323
8.8.1. Banki emisyjne i pieniądź	323
8.8.2. Instytucje kredytowe	328
8.8.3. Ubezpieczenia gospodarcze	331
8.9. Finanse państwa	331
8.9.1. Skarb i budżet państwa	331
8.9.2. Finanse samorządowe	336
8.9.3. Obciążenia podatkowe obywateli	338

Rozdział 9

II wojna światowa 1939–1945

9.1. Początek wojny	339
9.1.1. Sytuacja polityczna w przededniu wojny	339
9.1.2. Kampania wrześniowa	340
9.1.3. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie	342
9.2. Polska pod okupacją Niemiec i ZSRR	343
9.2.1. Podział terytorialny	343
9.2.2. Polityka okupacyjna Niemiec	344
9.2.3. Okupacja sowiecka	346
9.3. Wielka Koalicja	350
9.3.1. Wybuch wojny niemiecko-radzieckiej. Powstanie Wielkiej Koalicji ...	350
9.3.2. Układ Sikorski–Majski	352
9.3.3. Państwo podziemne	354
9.4. Ziemie polskie pod okupacją niemiecką	355
9.4.1. Ludność	355
9.4.2. Sytuacja gospodarcza	361
9.5. Sprawa polska. Od Teheranu do Jalty	367
9.5.1. Teheran	367
9.5.2. Powojenne granice Polski w projektach rządu Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie	369
9.5.3. PPR i KRN	370
9.5.4. Próby porozumienia rządu Rzeczypospolitej Polskiej z ZSRR. Plan „Burza”	371

9.5.5. PKWN i Rząd Tymczasowy	373
9.6. Konsekwencje Jałty dla Polski	376
9.6.1. Jałta	376
9.6.2. Porwanie „szesnastu”	377
9.6.3. Polska administracja na ziemiach III Rzeszy wiosną 1945 r.	378
9.6.4. Przejmowanie majątku przez Armię Czerwoną	379
9.6.5. Kapitulacja Niemiec	380

Rozdział 10

Polska w latach 1945–1950

10.1. Państwo	382
10.1.1. Terytorium i granice	382
10.1.2. Ustrój polityczny	386
10.2. Społeczeństwo	395
10.2.1. Zmiany ludnościowe	395
10.2.2. Struktura społeczno-zawodowa	398
10.2.3. Warunki bytu	400
10.3. Polityka gospodarcza i system ekonomiczny	401
10.3.1. Początki planowania	401
10.3.2. Pomoc Zachodu w procesie odbudowy	403
10.3.3. Gospodarka wielosektorowa	405
10.4. Rolnictwo	412
10.4.1. Reforma rolna	412
10.4.2. Produkcja rolna	419
10.4.3. Zmiany w polityce rolnej	421
10.5. Przemysł	422
10.5.1. Zarządzanie przemysłem. Nacjonalizacja	422
10.5.2. Stan przemysłu po wojnie	425
10.5.3. Inwestycje	428
10.6. Budownictwo i sytuacja mieszkaniowa	433
10.6.1. Straty wojenne	433
10.6.2. Odbudowa	434
10.6.3. Sytuacja mieszkaniowa	435
10.7. Komunikacja	437
10.8. Handel	441
10.8.1. Handel wewnętrzny	441
10.8.2. Handel zagraniczny	444
10.9. Finanse	447
10.9.1. Pieniądz	447
10.9.2. Banki i kredyt	454
10.9.3. Budżet państwa	462

Rozdział 11

Polska Ludowa 1950–1989

11.1. Państwo	464
11.1.1. Ustrój polityczny	464

11.1.2. Przemiany sytuacji politycznej	469
11.2. Społeczeństwo	478
11.2.1. Zmiany ludnościowe	478
11.2.2. Struktura społeczno-zawodowa	482
11.2.3. Warunki życia ludności	485
11.3. Planowanie w systemie monocentrycznym	490
11.3.1. Radziecki system planowania gospodarczego	490
11.3.2. Cykle inwestycyjne	493
11.4. Przemysł	495
11.4.1. Przemysł europejski w drugiej połowie XX w.	495
11.4.2. Polityka przemysłowa Polski	497
11.4.3. Struktura gałęziowa i przestrzenna przemysłu	506
11.5. Rolnictwo	508
11.5.1. Rolnictwo europejskie po II wojnie światowej	508
11.5.2. Polityka rolna Polski	513
11.5.3. Struktura agrarna	518
11.5.4. Produkcja rolna	520
11.6. Komunikacja	523
11.6.1. Transport kolejowy	523
11.6.2. Transport samochodowy	524
11.6.3. Żegluga morska	526
11.6.4. Transport lotniczy	527
11.7. Handel	528
11.7.1. Handel wewnętrzny	528
11.7.2. Handel międzynarodowy	529
11.7.3. Handel zagraniczny PRL	535
11.8. Pieniądz	539
11.8.1. Pieniądz w świecie kapitalistycznym	539
11.8.2. Pieniądz w świecie socjalistycznym	541
11.8.3. Pieniądz w Polsce	544
11.9. Finanse	549
11.9.1. Budżet państwa	549
11.9.2. Banki	552
11.9.3. Ubezpieczenia gospodarcze	554
11.10. Próba bilansu	555
Indeks	558